

DEMOKRACIJA

Leto XI. - Štev. 32

Trst - Gorica, 9. avgusta 1957

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
 Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
 Gorisko uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta 18-I.
 CENA: posamezna številka L 25 — Naročnina:
 mesečno L 100, letno L 1.200 — Za inozemstvo:
 mesečno L 170, letno L 2.000 — Poštni čekovni
 račun: Trst štev. 11-7223.

Izhaja vsak petek

Sestanek Tito - Hruščev

Veljaki stikajo glave - Solidarnost za ohranitev režimov in položajev - Ali bo sporazum držal?

Glavno glasilo KP Italije, »Unità«, je v nedeljo pod velikim naslovom, tiskanim z mastnimi črkami, sporočilo, da sta se v Romuniji srečala »tovariši« a Hruščev in Tito. Nekoč tako obojani komunistični krivovorec Tito je torej za »Unità« in z njim vredudi k KP Italije in prav tako častivreden »tovarišu« kot Hruščev. Ali so to prebrali vsi tisti mednarodni »strokovnjaki«, ki gledajo komunizem samo od daleč ter so prerokovali, da je ponovno zbljanje med Titom in Moskvo popolnoma izključeno?

Isto novico kot »Unità« so že v soboto javile radijske postaje in popoldanski dnevni. Dogodek je zavzemal prvo mestno tudi v nedeljskih številkah nekomunističnih listov. Vsi so podčrtavali tri značilnosti tega sestanka: njegovo trajost, srečanje ne za Jugoslavije in Sovjetske nevtralnih romunskih tleh in dejstvo, da je sovjetski delegacijo pri razgovorih vodil Mikojan ter je bil v njej Hruščev, medtem ko je bila zapačena odstotnost ministrskega predsednika Bulganina.

Tito, s svojim spremstvom, je prišel v Romunijo z ladjo po Donavi. Na isti način se je tudi vrnil. Tako so se delegacije in nazaj grede lahko mirno in obilno pogovorili. Kakor je bil v Beogradu tajen odhod delegacije, tako ni bilo nobenega slavnostnega sprejemanja niti pri povratku. Tudi jugoslovansko časopisje je pri obravnavanju srečanja, ki je v ostalem svetu vzbudil takšno pozornost, zelo skromno. Verjetno je to naročeno, da bi tujina ne dobila vtič, da se Tito z odprtimi rokami vraca v moskovski objem. Zato so jugoslovanski dnevni objavili samo zaključno poročilo o zaključkih razgovorov, in še to — v primerjavi z Moskvo, ki je spregovorila že v soboto — z enodnevno zamudo.

Uradno poročilo

Dne 1. in 2. avgusta 1957 sta se sestali v Romuniji delegaciji CK Zveze komunistov Jugoslavije in vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije ter delegacija CK Komunistične partije Sovjetske zveze in vlade Zveze sovjetskih socialističnih republik. V razgovorih so sodelovali z jugoslovanske strani tovarši Josip Broz-Tito, Edward Kardelj, Aleksander Ranković, Veljko Vlahović in Veljko Mićunović, z sovjetske strani pa tovarši N. S. Hruščev, A. I. Mikojan, O. V. Kusinen, B. N. Ponomarev, N. P. Fircubin in J. V. Andropov.

Predstavniki obeh Partij in vlad so proučili več vprašanj, ki se nanašajo na stike med FLRJ in ZSSR, kakor tudi na dejavnost obeh Partij in na splošne koristi socializma ter miru na svetu, zlasti pa tista vprašanja, ki ovirajo nadaljnji uspešni razvoj medsebojnih stikov.

Delegaciji sta tudi proučili vprašanja s področja mednarodnega položaja, vrsto problemov mednarodnega delavskega gibanja ter boja za mir in varnost narodov.

Med razgovori je bilo potrjeno soglasje, da delata obe strani za nadaljnje vsestransko razvijanje medsebojnih stikov in za odstranitev ovir, ki otežejo težen razvoj. Potrjeno je bilo tudi soglasje v temeljnih problemih sodobnega mednarodnega položaja.

Poudarjeno je bilo tudi, da je posebno važna vsestranska okrepitev enotnosti in bratskega sodelovanja komunističnih in delavskih partij ter narodov vseh socialističnih dežel, miroljubnih in naprednih sil vsega sveta ter enotnosti mednarodnega delavnega gibanja.

Obe delegaciji poudarjata, da se bodo stikli med FLRJ in ZSSR tudi v prihodnjem rezervirati na podlagi enakopravnosti, medsebojne pomoči in sodelovanja, spodbujanje suverenosti in nevmešavanja v notranje zadeve. Pri tem sta delegaciji potrdili aktuelni pomen beograjske in moskovske deklaracije za razvoj prijateljskih stikov med obema deželama, za sodelovanje med Zvezo komunistov Jugoslavije in Komunistično partijo Sovjetske zveze na podlagi načela marksizma in leninizma ter izrazili svojo privrženost, da tudi v prihodnjem izpolnjujeta dolobe, ugotovljene v teh deklaracijah. Obe delegaciji sta se sporazumieli o konkretnih oblikah sodelovanja med obema partijama in o vzdrževanju stalnih vezi z izmenjavo partijskih delegacij, medsebojnih informacij in publikacij.

Razlage in ugibanja

Na Zahodu so sicer pričakovali, da bo med Titom in Hruščevom v dogledni dočnosti moralo priti do sestanka, vendar niso mislili, da se bo to zgodilo tako hitro in tajno. Hruščev je na svojem nedavnem obisku v Pragi sam napovedal, da se bo srečal s Titom, vendar je ob isti priliki govoril precej ostro o jugoslovenskem diktatorju. Zato je bila splošna sora, da se oba veljaka še ne bosta tako

kmalu dobila za zeleno mizo. Presenečenje je torej precejšnje, vendar zaradi nagnice in tajnosti, ne pa zaredi sestanka samega.

Vsi soglasno ugotavljajo, da je bil sestanek med Titom in Hruščevom partiske narave. Na njem niso rezpravljali o vprašanjih, ki zanimalo vlast ob teh državah kot takšni, temveč predvsem o ideoloških in političnih problemih, ki so življenjsko važni za obe stranki. To nakazuje med drugim dejstvo, da sta sestanku prisostvovala tudi moža, ki veljata za videoško strokovnjakca njunih strank, Veljko Vlahović in B.N. Ponomarev.

Ce je tako, potem Bulgarinovi odstotnosti na tem sestanku ne bi smeli pripisati prevelikega pomena. Vendar so prav glede tega mnogi drugačnega mnenja. Njihovo gledanje navajamo v posebnem članku.

Uradno poročilo o sestanku se sklicuje na beograjsko in moskovsko deklaracijo. Ti sta bili izdani ob obisku Hruščeva v Beogradu (ko je pripisal krivo za spor s Titom »zločincu Berji in Stalinu«) in Tita v Moskvi. Odtelej je preteklo že precej časa, in če zdaj obe delegacije potrebne za povezovanje vseh osočilični (beri: komunistični) sil. Vkljub temu so pa spori in prerekanja cvetela, da je bilo kaj. Eni so zapirali in vsečili titovce, drugi pa kominformiste.

vam gonje proti titoizmu. Ali bo ista suda doletela tudi najnovije v Romuniji doseženi sporazum?

Težko je odgovoriti na to vprašanje. Zaenkrat se še točno ne ve, koliko so udeleženci sestanka eden drugemu populisti, še toliko manj pa, v koliko so pri tem bili izkreni.

Pravijo, da naj bi ravnotežje v dajanju in jemanju bilo dosegeno s tem, da je Tito priznal načelo komunistične solidarnosti, Hruščev pa načelo raznih poti v socializem. Vendar je slednje že enkrat bilo poudarjeno. Tito tudi ni nikdar zanimal potrebe po povezovanju vseh osočilični (beri: komunistični) sil. Vkljub temu so pa spori in prerekanja cvetela, da je bilo kaj. Eni so zapirali in vsečili titovce, drugi pa kominformiste.

Nevarnost jih združuje

Vendar pa je treba upoštevati, da so se razmire v tem času precej spremenile. Komunistični oblastniki so imeli prav tako občutiti ali vsaj opazovati, kaj se je zmanj obeta, če pride ljudstvo do tega, da lahko da duška svoji prosti volji. Na Madžarskem bi danes ne bilo ved komunizma, ko bi sovjetske čete s svojo premočjo ne zatrile revolucije. In ker je šlo za rešitev komunizma, je tudi Tito takrat odobril sovjetski poseg. Kaj ne bi, saj bi po uspehu madžarskih nekomunistov bila v nevarnosti tudi njegova koža!

Po delavskih uporih v Berlinu, na

Poljskem, Češkoslovaškem in po vstaji na Madžarskem so torej komunistični voditelji uvideli, da morajo združiti svoje sile, ker si bodo sicer medsebojno spodbujali tla pod nogami. Teko nam nove okoliščine nakazujejo, da zna biti sednji Tito-Hruščev sporazum iskrenejši in trajnejši. Ni takšen zaradi tega, ker bi ob moža bila angelka ali gentlemana, ki dasta nekaj na svojo politično besedo, pač pa zato, ker Hruščev v sedanjem trenutku rabi podporo in mir, da lahko razčisti v svojimi nasprotniki v Kremlju. Tito in njegovi pa prev tako žele v miru uživati blagodati, ki jih prinaša »novemu vodilnemu razredu posest oblasti, katere značilnosti je tako nazorno opisal Džilas. Kajti: »Zakaj smo se pa vendar bojili?«

V tem smislu in v teh mejah ima najnovije sporazum med KP Sovjetske zvezze in Jugoslavijo pogoje, da bo res upoštevan. To narekuje komunistični realizem in neizogibna nujnost totalitarizma. Rdeči oblastniki se bodo medsebojno podpirali in se vzajemno branili. Zato poudarjajo »nevmešavanje«, kajti kdor je na oblasti, ta naj je ohranil. Tu ne gre toliko za načela, kot prav za oblast in privilegije, ki jih le-ta prinaša, pa čeprav jih je treba braniti pred voljo lastnih narodov s tujimi bajoneti in tujo podporo. V tem smislu nas tudi ne sme čuditi, če bi v edru sodelovanju med oboema partijama prišlo celo do obnovitve nekaknega Kominforma.

Razorožitev in propaganda Dullesov uspeh na konferenci Londonu

Ameriški zunanjji minister Dulles se je vrnil iz Londona, kjer je imel temeljite posvetne zahodnimi zastopniki v razorožitvenem podoborju in z drugimi zastopniki atlantskega zavezništva. Spoznameli so se o letalskem nadzorstvu ter o kopenski inspekcijski za izvajanje morebitnega sporazuma o razorožitvi. Izoblikovali so ga v skupen predlog, ki ga je nato sam Dulles predložil na svoji razorožitveni podoborji ZN. V vzpostavljivjo zahodne enotnosti je Dulles nedvomno dosegel velik uspeh.

Zahod ponuja Sovjetski zvezni dvojni izbiro glede področij, ki bi bila dostopna za letalsko in kopensko nadzorstvo. Prvi predlog predvideva nadzorstvo za celotno ozemlje Združenih držav, Sovjetske zvezze in Kanade. Če bi bil predlog Sovjetom ne bil pogod, jim nudi Zahod še drugač, ki predvideva nadzorstvo le nad atlantskimi ozemljimi, ki so pod vrhovnostjo Združenih držav, Sovjetske zvezze, Danske in Norveške. Ce bi Sovjeti sprejeli prvi ali drugi predlog, se zahodni zastopniki obvezujejo, da bi se nadzorstveno področje razdelilo tudi na večino Evrope, z izjemo južne Grčije in Jugoslavije, majhnega dela Italije ter južne Spanije in Portugalske. To področje bi obsegalo skoraj ves prostor od Britanskih otokov do Urala. Ce bi se zdelo Sovjetom preveliko, bi ga lahko zmanjšali, vendar bi moral vsekakor obsegati del sovjetskega ozemlja in vzhodnoevropskih držav.

Nadzorstvo bi izvajale letalske skupine ter leteli kopenski oddelki. V zahodnem predlogu je tudi rečeno, da bi moral odpravo jedrskega orožja spremljati sporazum o prekinljivi izdelovanju jedrskega materiala v vojaške namene. Dulles je govoril tudi po britanski televiziiji in je izrazil upanje, da bo Sovjetska zvezda načrt sprejela, če nima ničesar skrivati.

Sovjeti so sprejeli zahodni načrt precej hladno. To sledi predvsem iz besed Zorina, ki je izjavil, da zahodni načrt ne predvideva nadzorstva nad atlantskimi oportišči v Severni Afriki, v Pakistanu in na Japonskem. K temu moramo priponiniti, da bi bile zehodne sile gotovo pripravljene pogajati se tudi o tem, če bi seveda Sovjeti pristali tudi na nadzorovanje raznih boljševiških strateških pomembnih področij izven Sovjetske zvezde in njenih evropskih satelitov. Moskovski radio je očital Dullesu, da nadzorstvo še ni razorožitev.

Zdi se, da niso Sovjeti pripravljeni sprejeti ničesar drugega kot prekinljivih jedrskih poskusov, pa se to le pod takim nadzorstvom, ki bi imelo polno luknenje. Izgovor, da vsebuje Dullesov predlog je določila o nadzorstvu, je prazen in demogloški, saj je na dlanu, da je ravno nadzorstvo potrebno kot jamstvo za izvajanje dogovora o delni ali celotni razorožitvi.

Nemčija podpira brez pridržkov zahodni razorožitveni predlog odnosno Dullesove predloge. Enako tudi Francija in celi Atlantska zvezda. Na Sovjetski zvezzi je zdaj, da dokáže, da je res tako miroljubna dežela, kot vedno zetruje.

V Ameriki, kjer si res veliko prizadevajo za razorožitev, se niso izgubili upanja, da bo Moskva po začetnem občutju sprejela zahodni predlog. Evropski komentarji so manj optimistični in globočno precej skeptično na ameriški optimizem, ki se proti Sovjetom le prepopusti, da bi se do sovjetskemu ljudstvu neposredno do možnosti izbiro med nasprotujočimi si direktivami, kakor tudi možnost, da samo Izrael voditelje, ki naj odobreno direktivo izpeljejo?«

Z drugimi besedami glavni urednik ameriškega komunističnega dnevnika ni napravil nič manj, kot da je Sovjetska zvezda predlagal, naj zamenja komunizem z demokracijo!

S tem je spor, ki je dolej tiel v vrstah ameriških komunistov, postal jasen in je dosegel ostrino, pri kateri so postale nujne politične odločitve. Pretekli četrti je ameriška komunistična stranka končno objavila, da so iz Centralnega komiteja izključili blivšega predsednika partije, Fosterja, ki se je na februarškem občnem zboru ameriških komunistov zavzemal za tesno sodelovanje z Moskvo. Obenem so pa objavili, da je na istem kongresu večina delegatov podprala samostojnost ameriške komunistične stranke. Zmagal je torej urednik glavnega partijskega glasila »Daily Worker« in v njem protistalinstična, pa tudi protikremeljska struka.

Boji v Omanu
 V sultantanu Omanu so v sredo zjutraj suhozemne britanske čete začele napadati proti upornim oddelkom, kateri je dosegel bombardiralo britansko letalstvo. Uporniki imajo svoje glavno oportišče v trdnjavni Izwa. Britanske čete so že prvo dopoldne brez bojev zasedle vas Izwa, ki je oddaljena 20 km od trdnjave. Britanci upajo, da bodo upornike hitro premagali in da ne bo budih bojev.

Nemirom v Omanu se je pridružil še incident na meji med Jemenom in britanskim protektoratom Adenom. Jemenski oddelki so vdrli v adenski protektorat in so zasedli položaj na njegovem področju. Te oddelki je napadlo britansko letalstvo. V tem primeru gre za področje, ki si ga Jemen že dolgo privaja.

Hruščev v Berlinu
 Hruščev in ostali člani sovjetskega odposlenstva so prispevali v Berlin, kjer so že v sredo začeli uradne razgovore. Hruščev se je v četrtek udeležil se vzhodnemškega parlamenta.

Ho Či Minh v Jugoslaviji
 Predsednik komunističnega Vjetnama, Ho Či Minh, se nudi te dni na obisku v Jugoslaviji. V Beogradu so mu prizeli slavnostni sprejem. Iz Beograda je Ho Či Minh odpotoval na Brione, kjer je imel razgovore s Titom, Popovićem, Karđeljem in Rankovićem.

Kriza med ameriškimi komunisti

Padec Malenkova in poraz moskovske struje - Stari predsednik je pogorel

Komunistična stranka v Združenih državah, ki s svojimi 8500 člani ne združuje več kot 0,005 odstotka ali pet stotisočink prebivalstva Združenih držav, je vkljub temu zelo glasna. Največ hrupa, ki ga dviga, prihaja od njene glasila »Daily Worker«. List izhaja v New Yorku v 7500 izvodih, ki jih razširjuje širok držav. No, in zgodi se je, da so Johna Gatesa, glavnega urednika tega lista, močno prizadele obtožbe, s katerimi je Hruščev obračunal s Stalinom in stalinskim.

Gates je začel resno dvomiti o nezmotljivosti Kremlja. V svojem listu je začet, da je veliko bližja Gomulki kot Hruščevu. To njegovo usmerjenost je dokazovala tudi napetost, ki je zavladala med njim in starim Williamom Fosterjem ter drugimi komunisti, ki so bolj naklonjeni Kremlju.

Nasprote med oboema skupinama so dovolj prikrali. Joseph Clark, nekdanji določnik »Daily Workerja« v Moskvi, ki je sedaj glavni urednik za zunanj poštniški začetki o sami glavnem uredniku Gatesu, je moral prizeti za perso. 24. julija je izšel njegov članek, s katerim skuša dokazati, da je »sovjetska demokracija najčistejsa demokracija na svetu«. Pri tem pa si ne more kaj, da ne bi v istem uvodniku te trditve tudi sam ne pobil, ko

tako je izdal sklepali, da je v obeh oznakih

V E S T I z G O R I Š K E G A

Narodne manjšine in Gronchijeve besede

Odkar smo Slovenci prišli pod Italijo, nismo imeli sreče glede razumevanja za naše posebne pravice in za zaščito.

Pod pritiskom razmer je po izgubljeni vojni v drugem svetovnem spopadu Italija slovesno obljubila zaščito pravic vseh narodnih manjšin v svojih mejah, in tozadnje izjave kulturnikov, politikov, ministrov in vlade zvenejo kot srebro.

Resnica je vsa druga, kajti samo Nemci in Francoze ter deloma tudi Ledince so zakonodajci zaščitili, in še te tako, da Nemci niso zadovoljni in tožijo nad političko počasnegom, toda gotovega raznarođovanja.

Zakon proti rodomoru

Te dni je bil v Rimu pripravljen zakon za pobijanje rodomora. Sestavljen pa je tako, da kaznuje samo tiste, ki fizično morijo drugorodce in ne tudi tiste, ki drugorodce raznerodijo, kot da bi raznarodovanje ne stremelo po odpravi nekega rodu. Tako se n. pr. ne bodo mogli sklicevati naaj Slovenci v videmski provinci, ki nimajo niti enega samega rezreda slovenske ljudske šole in so živ primer raznarodovanja.

Kaj pravijo Nemci v Poadižju

Italija je potrdila pariški De Gasperi-Gruberjev sporazum glede Poadižja, ki pravi med drugim, da bo Italija zavzela vse ukrepe, da se v Poadižju ohrani etnički značaj nemškega prebivalstva. Ker pa se v Poadižje naseljujejo Italijani, pravijo Nemci, da jih bodo Italijani enkrat preplavili in udusili. Kje so torej ukrepi za ohranitev etničkega značaja nemškega prebivalstva?

Oblasti se izgovarjajo, da so dolžni dati nemški manjšini, kar ji jezikovno pritiče. Preprečiti naseljevanja Italijanov iz drugih provinc pa ne morejo, ker je po ustavi naseljevanje in preseljevanje v državi prost.

Iz tega jasno izhaja, da je besedilo mirovne pogodbe, to je De Gasperi-Gruberjevega dogovora, ki tvori sestavni del iste, v kateri zgrešeno ali pa kršeno.

Gronchijeve besede in avstrijski odgovor

Spor zavzeme v Poadižju vedno večji obseg in v Avstriji se pojavljajo glasovi, ki zahtevajo revizijo mirovne pogodbe. Prav te zadnje dni se taki glasovi zaporedoma vrstijo tudi v visokih krogih in hočejo morda predstavljati nekak odgovor na besede predsednika republike, Gronchija, ki je 20. julija obiskal vojake na letnem vežbanju v Poadižju in izjavil, da daje vojaška služba prilikov medsebojnega spoznavanja mladine raznih dežel Italije in za utrjevanje medsebojnega razumevanja in spoštovanja. To dejstvo naj slehernega prepriča, da Italija nima zatirnih namenov. To velja zlasti

za legitimne težnje ljudstva v Poadižju, ki se ne sme zapreti v neplodno sovrašto, kot v nekako oblegano trdnjava.

Besede predsednika Gronchija so bile gotovo izrecene v dobi veri in so imele dober namen. Niso pa odgovarjale dejanskemu položaju manjšin v Italiji. Mladični, podvrženi vojaški službi, se tej dolžnosti odzivajo disciplinireno in vedo, da v vojski ne morejo poudarjati svojih posebnih pravic ali jih iznašati. Doma pa se njim in njihovim družinam, kakor že primer Slovencev, ne godi dobro, ker niso zaščiteni niti toliko, da bi lahko govorili svoj jezik v javnih uradih, dajali slovenska imena svojim otrokom itd.

Na vsak način bi bili Slovenci zelo zadovoljni, da bi predsednikove besede zadele na odprtja učesa krajevnih oblasti, ki o kakih jezikovnih pravicah slovenskega ljudstva nočejo ničesar slišati.

V ostalem pa menijo, da so avstrijski ostri glasovi, ki namigujejo na mednarodni značaj vprašanja v Poadižju, verjetno namenjeni samemu predsedniku Gronchiju, ki bi gotovo rad videl, da bi vsi državljeni res uživali popolno enakopravnost. Ce je tako, bi Slovenci, ki živimo v Italiji, seveda radi videli, da bi se predsednik Gronchi spomnil tudi na nas...

Ob petkih pa prihajajo na semenj v Krmin Slovenci iz zapadnih Brd.

Nova trgovinska pogodba med Italijo in Jugoslavijo

V soboto 3. avgusta so v Rimu podpisali novo trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo, ki predvideva za 2 milijardi lir večji kontingent v trgovini in posebno listo blaga za uvoz in izvoz v obmejnem pasu.

Podjetje za luč, vodo in plin izkušuje 14 milijonov prebitka

Goriško podjetje za luč, vodo in plin (Aziende municipalizzate) izkušuje v poslovnem letu 1958 kar polnih 14 milijonov lir prebitka.

Menimo, da bi se s tem denarjem dalo napeljati vodo v kraje, kjer manjka in katerih prebivalci si jo tako močno želijo.

Osebni in blagovni obmejni promet

Preteklega meseca julija je na goriškem področju prišlo iz jugoslovanskega v italijanski obmejni pas 66.088 oseb, obratno pa je iz italijanskega v jugoslovanskem pas šlo 24.595 oseb. Blaga pa je v juliju prišlo iz jugoslovanskega področja 165.972 stotov, obratno ga je šlo iz Italije pa samo 10.750 stotov.

Kdor se želi srečati s sorodniki in znanci iz Brd, Soške doline, Banjške planote in spodnje Vipavske, naj pride v Gorico ob četrtek, kadar je semenj. Teden pride v Gorico navadno do tri tisoč Slovencev iz omenjenih krajev.

Ob petkih pa prihajajo na semenj v Krmin Slovenci iz zapadnih Brd.

Nepotrebno razburjanje

Nedeljski »Prim. dnevnik« se strašno hudeje nad »Demokracijo«, ker ne odobrava sklepa občinskega sveta, naj se podeli nogometni enačistoric »Juventin« iz Standreza pomoč 100.000 lir, in si razlagata njen zadržanje kot plod nevoščljivosti do društva, ki da si kljub težavam dobro utira pot v nogometnem športu in s tem častno zastopa Standrež.

Prav nobenega ne moti, če se kdo uveljavlja na tem ali onem polju, toda resnici na ljubo moramo povedati, da se marsikateri Goričan stodostotno strinja z »Demokracijo« in izjavlja, da nima prav nobenega namena plačevati davke občini, če bo ta podpirala žogobrمارje, namesto da bi skrbela za vodo, kjer je še ni.

Ob trditvi, da zastopa »Juventina« častno Standrež, bi pa radi vedeli, koliko pristnih Standrežev igrat v njej.

Poštna urada v Standrežu in v Štrašicah

Goriški občinski odbor je dogovorno s poštnim ravnateljstvom sklenil odpresti postni urad v Standrežu in v Štrašicah. Da bi se to zgodilo v najkrajšem času!

Pritok beguncov iz Titovine

Pritok beguncov iz Titovine, to je iz komunističnega raja, je vedno enak in ne kaže, da bi se ustavil. Vsakdo si želi svobode in blagostanja, človeku dostojnega življenja. Značilno in pomembno je, da iz Titovine, kjer naj bi vladal soci-

lizem, bežijo delavci in kmetje, ki bi morali biti steber socialističnega režima! To pomeni, da je režim slab in skrbi samo za to, da se komunisti ohranjajo na vladu za vsako ceno. Ce se z begom čez mejo manjša moč naroda, so temu krivi le komunisti, ki s takim režimom vladajo.

Birma v Doberdobu

V pondeljek 5. t. m., na praznik Matije Snežnice, je Doberdob sprejel v svojo sredo goriškega nadškofa, ki je prišel z birmo in tudi, da se osebno seznanil z verskimi razmerami te kraške župnine.

Po lepem sprejemu, ki so mu ga domačini priredili pod vodstvom gospoda župnika, ob prihodu v va se je nadškof podpal v cerkev, kjer je najprej daroval sveto mašo, pozneje pa podelil sv. birmo več kot šestdesetim delikam in dečkom. Med nagovorji se je nadškof zahvalil vsem, ki so ga sprejeli kot božjega namestnika na zemlji, ni pa pozabil tudi na tiste, ki božje besede več ne poslušajo, v upanju, da bodo vendarle spregledali in se vrnili na pravo pot. Le žal, da ni pri tem spregevoril vsaj pozdravne besede v slovensčini, kar bi na slovenske vernike res prijetno vplivalo, saj so to tudi pričakovani.

Po blagoslovu in po obisku pokopališča ter nekaterih bolnikov se je nadškof proti večeru poslovil do Doberdoba, ki so preživeli izreden dan. Vendar med njimi ni bilo tistega pravega razpoloženja, ki so ga pokazali že v raznih drugih prilikah. To je popolnoma razumljivo, če pomislimo, da so jih v teh zadnjih tednih zadele številne hude nesreče in da se je na njihovem pokopališču odpri marsikateri prerani grob.

Naval breskev

Letos je izredno dobra letina breskev, ki so prav lepe, debele in okusne. Zaradi velike ponudbe se povprečna cena na debelo suhe okoli 45 - 50 lir za kg. Kmetje so zelo zadovoljni in menijo, da bo treba gojiti breskvine nasade s posebno pažnjo. Goriški trg pa ne more sprejeti vsega pridelka, zato bo dobro, da si presrebito obrotnik za letete prodajanje sadja (commercio ambulante) po krajih, kjer primanjkuje tega pridelka.

Obešenec v Štarancanu

Predpretekli teden se je v Štarancanu obesil 60 let star Anton Blažič, oče tistega 29-letnega Humberta Blažiča, ki ga je pred letom dni žena Alda Vižintin ubila.

Vzroki te njegove tragične odločitve niso znani.

Tatovi na delu

V noči na torek 6. t. m. so neznani tatori vdrli v tobakarno Fagioli v ul. IX agosto in odnesli za 200 tisoč lir vrednosti v blagu in denarju. Isto noč so tatori vdrli tudi v trgovino Jožeta Gorkiča v Raštušu št. 28 in odnesli za 50 tisoč lir moških srajcev.

Ptičja razstava v Gorici

V nedeljo 25. avgusta bo v Gorici, v vrtu za občinsko hišo, razstava pričev z bogatimi nagradami, ki gredo od 500 do 6 tisoč lir.

NOVICE IZ SLOVENIJE

TURIZEM V SLOV. PRIMORJU

MESECA JUNIJA

V mesecu juniju je obiskalo turistične kraje v koperskem okraju 7100 ljudi s skupno 35.800 prenočnin. Od tege odprade na tuje 13.500 nočnin. Tujcev je bilo namreč v koperskem okraju meseca junija 2374. Trebel je pa že omeniti, da odprade mnogo prenočin na razne delavce, ki so prišli na počitnice v svoje počitniške domove, in na otreške kolonije. V primerjavi z lanskim letom, ki je za turizem, da jim bo ognjišče še gorko, družine srečne, in vsaki trg še veselo zbiralične narodnozavodne, svobodnih in pridnih delavcev in kmetov.

— o —

TURIZEM V SLOV. PRIMORJU

MESECA JUNIJA

V mesecu juniju je obiskalo turistične kraje v koperskem okraju 7100 ljudi s skupno 35.800 prenočnin. Od tege odprade na tuje 13.500 nočnin. Tujcev je bilo namreč v koperskem okraju meseca junija 2374. Trebel je pa že omeniti, da odprade mnogo prenočin na razne delavce, ki so prišli na počitnice v svoje počitniške domove, in na otreške kolonije. V primerjavi z lanskim letom, ki je za turizem, da jim bo ognjišče še gorko, družine srečne, in vsaki trg še veselo zbiralične narodnozavodne, svobodnih in pridnih delavcev in kmetov.

vsej državi 84, od katerih pripada Sloveniji 28. S temi tkalnicami proizvaja Slovenija 48 odstotkov vse jugoslovanske produkcije tkanin. Stanje tkalnic in predilnic v Jugoslaviji je torej zelo slabo, še posebno če pomislimo, da za 100 kg bombažne preje je potreben 42 ur in pol del, medtem ko je evropsko povprečje 22 ur. Na tisoč vreten je v Jugoslaviji zaposlenih 7,2 delavcev, medtem ko znaša evropsko povprečje je 4,2. Pri tem je treba omeniti, da je velik del strojev starejši nad 50 let, zato tudi ni čudno, če je proizvodnja nizka in, seveda, tudi draga.

PROIZVODNJA PREMOGA NARASCA

V prvih šestih mesecih letos so v jugoslovanskih premogovnikih izkopali 8 milijonov 800 tisoč ton premoga, za 800 tisoč ton več kot lani v istem razdoblju. Vse kaže, da bodo letos izkopali v Jugoslaviji več premoga kakor lani. Lanska proizvodnja premoga je znašala 18 milijonov 200 tisoč ton.

LJUBLJANSKI KULTURNI FESTIVAL

29. junija se je začel v Ljubljani V. kulturni festival, ki bo trajal do 21. t. m. Na sporedu so nastopi ljubljanske Operе, baleta ljubljanske Operе, pevskih zborov s Koroške in iz Trsta, Operе iz Zagreba, folklorne skupine »France Ma-

roški« in drugi.

Na železnicah je dovoljen 25-odstoten popust.

TURIZEM V PRVIH SESTIH MESECIH

V letošnjem letu se tujski turizem v Jugoslaviji ugodnejše razvija. To je verjetno odvisno od zelo lepega vremena, ki je trajalo pozimi in poleti. V prvih šestih mesecih 'etos' je obiskalo Jugoslavijo okoli 165.000 tujcev, kar je pričinko 50.000 več kakor lani v istem roku.

GOSPODARSTVO

zume, da je način setve enak kakor za zeleno gnojenje.

BELA GRIZA PRI PISCETIH — Belo grizo pri piščetih, ki ji privimo tudi balčna griza, pripisujemo nekemu zajedavcu (parazitu), tako imenovanemu obacilus pullulorum, ki živi v črevesju perutnine in napada bodisi piščeta, kakor tudi odrasla domača perutnino. Prav odrasla perutnina prenaša zajedavca. Okužene kokši prenašajo bacil bele grize potom jaje, t. j. iz okuženega jačnika se izleže okuženo jaje in iz okuženega jačnika se izleže že okuženo piščo. V primerih težke obolelosti so v dveh do štirih dneh izgube zelo visoke. Okužba se prenese na odrasle kure in na mlada piščeta potom pitne vode in hrane, ki sta bili okuženi od odpadkov obolelosti perutnine. To črevesno bolezni piščet nam izdaja pogosta griza z belkastimi, sluzastimi, lepljivimi in včasih tudi nekoliko krvavimi odpadki, ki ostajajo prilepljeni na perutnino in na se posušijo, otežko izločenje odpadkov.

Obolela piščeta so pobita in zaspvana, grebenček postane plavkast. V takih primerih nastopi pogon in v treh do štirih dneh, včasih pa tudi nenadoma. Ko ugotovimo obolelost piščet, bome po zemljišču, koder so se piščeta kretala, potrosili živega apna ali kako drugo močno razkužljeno sredstvo ter nato zemljo prekopali do 30 cm globoko. V kurnikih, kjer piščeta prenočujejo, počistimo vso slamo in vse odpadke ter jih sežemo. Tla in zidovje pa razkužimo s kaken razkuževalnim sredstvom.

Ko prehajamo na zderavljenje, moramo predvsem izločiti sumlj

Šejkovine ob Perzijskem zalivu

Na poti iz Qatarja ob obali Perzijskega zaliva proti jugovzhodu pridemo v deželo, ki še ne pozna nobenih petrolejskih dobičkov in je zato ohranila še mnogo svojih starih šeg in običajev. Če pogledamo na zemljovid, vidimo, da moli v morsko ozino pri Hormuzu kopna ostroga, ki je razdeljena v sedem šejkovin, ki so vse že skoraj 200 let povezane s pogodbami z Veliko Britanijo.

